

POWIAT NOWOTOMYSKI

Załącznik do Uchwały nr XV/106/2016
Rady Powiatu Nowotomyskiego
z dnia 24 lutego 2016 r.

POWIATOWY PROGRAM DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE NOWOTOMYSKIM NA LATA 2016 - 2026

Nadzór merytoryczny nad program

Teresa Sienkiewicz

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Tomysłu

Koordinacja prac nad programem

Zespół Świadczeń i Rehabilitacji

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

ul. Poznańska 30

64-300 Nowy Tomyśl

Współpraca

Instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych

Powiatowa Społeczna Rada Do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Organizacje pozarządowe

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie do problematyki niepełnosprawności	3
2. Podstawa prawna	4
3. Konsultacje	5
4. Założenia programu	6
5. Powiatowy Program Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych	7

1. Wprowadzenie do problematyki niepełnosprawności

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.¹

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych to zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.²

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym i realizowana jest przede wszystkim przez:

- wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej;
- wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych;
- likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji;
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.³

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Do realizacji ww. celu niezbędne jest:

- dokonanie oceny zdolności do pracy;
- prowadzenie poradnictwa zawodowego uwzględniającego ocenę zdolności do pracy oraz umożliwiającego wybór odpowiedniego zawodu i szkolenia;
- przygotowanie zawodowe z uwzględnieniem perspektyw zatrudnienia;
- dobór odpowiedniego miejsca pracy i jego wyposażenie;

¹ art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. nr 127 poz. 721 ze zm.)

² art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. nr 127 poz. 721 ze zm.)

³ art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. nr 127 poz. 721 ze zm.)

- określenie środków technicznych umożliwiających lub ułatwiających wykonywanie pracy, a w razie potrzeby – przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych, sprzętu rehabilitacyjnego itp.⁴

2. Podstawa prawna

Podstawą przygotowania niniejszego dokumentu jest art. 35a ust. 1 pkt 1 *ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*, który wskazuje jako zadanie powiatu opracowanie i realizację, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych powiatowych programów na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

-rehabilitacji społecznej

-rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia

oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacji społeczna zgodnie z ww. ustawą przewidziana jest do realizacji przez powiatowe centra pomocy rodzinie, a w zakresie rehabilitacji zawodowej powiatowym urzędem pracy. Natomiast przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych obu ww. jednostkom.

Niniejszy dokument został opracowany w związku przyjętą Uchwałą nr X/60/2015 Rady Powiatu Nowotomyskiego z dnia 23 września 2015 r. w sprawie przyjęcia do realizacji: *„Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2015-2025”*.

Strategia w pkt 3.5 przedstawia sytuacje osób z niepełnosprawnością w powiecie nowotomyskim. Wskazuje również cele operacyjne m.in. sprawnie działający rynek edukacji oraz rynek pracy ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych i sprawny system wsparcia lokalnej społeczności. Cele operacyjne strategii wskazują m.in. na zapewnienie osobom niepełnosprawnym równego dostępu do rynku pracy oraz poprawę dostępności usług społecznych dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Realizacja powyższych celów ma również swoje odzwierciedlenie w niniejszym dokumencie. Opracowanie programu zostało poprzedzone wnikliwą analizą *„Programu wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami i przeciwdziałania ich wykluczeniu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w Województwie Wielkopolskim na lata 2014 – 2020”* przyjętego Uchwałą nr XLI-795-14 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 stycznia 2014 roku.

⁴ art. 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. nr 127 poz. 721 ze zm.)

Program odpowiada również założeniom *Karty Praw Osób Niepełnosprawnych* przyjętej Uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r., która „uznaje, że osoby niepełnosprawne, czyli osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji”⁵.

Niżej przedstawiony program nie narusza *Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.* ratyfikowanej przez Polskę w 2012 r., której celem jest „popieranie, ochrona i zapewnienie pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby niepełnosprawne oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności”⁶.

3. Konsultacje

Opracowanie ostatecznej wersji programu zostało poprzedzone konsultacjami z instytucjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością na terenie powiatu nowotomyskiego oraz organizacjami pozarządowymi.

Wszystkie wniesione uwagi i propozycje zostały uwzględnione podczas prowadzonych prac nad programem.

W konsultacjach uczestniczyły takie instytucje jak:

- Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Tomysłu
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Tomysłu
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Opalenicy
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbąszyniu
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lwówku
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kuślinie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzichowie
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Zbąszyniu

Na spotkanie robocze w październiku 2015 r., na którym przedstawiono wstępne założenia programu zostali zaproszeni przedstawiciele 23 organizacji pozarządowych z terenu powiatu. Powiatowy Program został pozytywnie zaopiniowany przez członków Powiatowej Społecznej Rady Do Spraw Osób Niepełnosprawnych podczas posiedzenia w dniu 16.12.2015 r.

⁵ § 1 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (M.P. Nr 50 poz. 475)

⁶ art. 1 ratyfikowanej Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169)

4. Założenia programu

Powiatowy Program Działania Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych ma stanowić kierunki jakie powinny przybrać wobec osób z niepełnosprawnością działania na terenie powiatu. Odbiorcami winny być osoby z niepełnosprawnością, ich środowisko zarówno rodzinne oraz społeczność lokalna, zakłady pracy i inne instytucje realizujące różnego rodzaju działania na rzecz i dla tych osób.

Realizacja celu programu została określona na 10 lat tj. od 2016 roku do 2026 roku.

Sposób finansowania

Finansowanie zadań określonych w programie będzie miało miejsce zarówno ze środków własnych samorządu gminnego i powiatowego, ale także ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, funduszy europejskich i innych środków finansowych.

Efekty

Realizacja programu przyczyni się do poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnością poprzez tworzenie jak najlepszych, optymalnych warunków ich funkcjonowania. Na osiągnięcie powyższego wpływ będzie mieć przede wszystkim podejmowanie działań poszczególnych instytucji oraz organizacji pozarządowych kompleksowo realizujące swoje zadania.

Wskaźniki

Wskaźniki obrazują, jakie zmiany zaszły w związku z realizowanym programem. Wskazują zarówno bezpośrednie efekty, jak i oddziaływanie na najbliższe otoczenie osób z niepełnosprawnością.

Jako wskaźnik przyjmuje się zestawienie liczbowe realizowanych zadań.

Sposób monitorowania i sprawozdawczość

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Tomysłu będzie corocznie zbierać od poszczególnych realizatorów zadań informacje na temat realizacji programu i przygotowywać zbiorcze zestawienie w formie sprawozdania.

Sprawozdanie zostanie przedstawione Radzie Powiatu Nowotomyskiego oraz Powiatowej Społecznej Radzie Do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

**POWIATOWY PROGRAM DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE NOWOTOMYSKIM**

NA LATA 2016 – 2026

Cel główny:

**POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ Z
TERENU POWIATU NOWOTOMYSKIEGO POPRZEZ STWORZENIE JAK
NAJLEPSZYCH, OPTYMALNYCH WARUNKÓW ICH FUNKCJONOWANIA**

CEL SZCZEGÓŁOWY	ZADANIE	SPOSÓB REALIZACJI ZADANIA	REALIZATORZY ZADANIA
1. Rehabilitacja społeczna i zabezpieczenie socjalne	1. Zwiększenie zaradności i samodzielności osób z niepełnosprawnością i ich rodzin	1. Podnoszenie kompetencji, umiejętności i sprawności	PCPR, OPS
		2. Poradnictwo i pomoc specjalistyczna	PCPR
	2. Włączenie społeczne	1. Działania środowiskowe	PCPR, OPS
		2. Aktywizacja w celu pełnienia ról społecznych	PCPR, OPS
	3. Zabezpieczenie socjalne	1. Tworzenie i prowadzenie ośrodków wsparcia oraz innych placówek dziennego pobytu	GMINA, POWIAT
		2. Zapewnienie usług opiekuńczych	OPS
		3. Zapewnienie pobytu w placówkach całodobowych	OPS
		4. Przyznawanie świadczeń	OPS
	4. Podnoszenie poziomu i jakości życia	1. Likwidacja barier funkcjonalnych, zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	PCPR

		2. Wspieranie działań na rzecz osób z niepełnosprawnością	PCPR
2. Rehabilitacja zawodowa i zatrudnienie	1. Wspieranie zatrudnienia	1. Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe	PUP, PCPR, OPS
		2. Współpraca z organami rentowymi i właściwym terenowo inspektorem pracy	PUP
	2. Podnoszenie, przywracanie umiejętności i kwalifikacji zawodowych	1. Finansowanie staży zawodowych	PUP, PCPR, OPS
		2. Organizacja szkoleń, kursów, warsztatów	PUP, PCPR, OPS
		3. Zapewnienie uczestnictwa w terapii zajęciowej	PCPR
	3. Promocja samozatrudnienia	1. Doradztwo organizacyjno-prawne i ekonomiczne	PUP
	4. Zapewnienie równego dostępu do rynku pracy	1. Poszerzenie wiedzy pracodawców z zakresu rozwiązań prawnych wspierających zatrudnienie osób z niepełnosprawnością	PUP
5. Zwiększenie potencjału zawodowego	1. Udzielanie wsparcia w uzyskaniu/podnoszeniu wykształcenia	PCPR	
3. Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych	1. Tworzenie przyjaznego środowiska do życia	1. Propagowanie idei wolontariatu i grup wsparcia/samopomocowych	PCPR
		2. Zwiększenie dostępności bazy oświatowej dla osób z niepełnosprawnością	GMINA, POWIAT
		3. Zwiększenie dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym	GMINA, POWIAT

	2. Profilaktyka, edukacja, promocja zdrowia i bezpieczeństwo	1. Kampanie informacyjne	PCPR, PSSE, STRAŻ POŻARNA, POLICJA
		2. Konferencje, szkolenia, warsztaty	PCPR, PSSE, STRAŻ POŻARNA, POLICJA
		3. Edukacja dostosowana do indywidualnych potrzeb osób z niepełnosprawnością	GMINA, POWIAT
		4. Popularyzowanie twórczości i osiągnięć osób z niepełnosprawnością	PCPR
	3. Upowszechnienie informacji o możliwościach i formach wsparcia	1. Inicjowanie współpracy między podmiotami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością	PCPR, PUP
		2. Prowadzenie bazy organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością	PCPR
		3. Wspieranie działalności Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych	PCPR
		4. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach	PCPR, PUP